

Darius Kundrotas

Krikštas

Krikštas

Jei užduotume žmonėms klausimą „Ar esi pakrikštytas?“, beveik visi pagalvotų, kad turime omeny vandens krikštą. Jei to paties paklaustumė tikinčiųjų, dauguma irgi manytų, kad kalbame būtent apie vandens krikštą. Atrodytų – natūralu, nes vandens krikštas yra persmelkęs daugelio žmonių mąstymą. Daugelio mintyse krikštas asocijuojasi su vandeniu – ar tai apšlakstymu, ar panardinimu į jį. Tokį žmonių požiūrį suformavo gilios tradicijos. Yra ir bažnyčių, kurių nariu galima tapti tik per vandens krikštą. Apie vandens krikštą moko ir Dievo žodis. Vienok Biblija moko ne vien apie vandens krikštą. Ir nors neteko skaičiuoti Biblijoje paminėtų krikštų, bet jų yra tikrai įvairių ir skirtingų.

Taigi pažvelkime į Raštą ir pamatysime, kad jis nurodo į daugiau nei vieną krikštą.

Krikštų įvairovė

Mato evangelijos trečiame skyriuje parašyta: „Aš, tiesa, jus krikštiju vandeniui atgailai, bet tas, kuris ateina po manęs, yra galingesnis už mane, aš nevertas nešti jo apavą; jis krikštys jus Šventąja Dvasia ir ugnimi“. Jonas krikštijo vandeniui, bet po jo atėjęs Jėzus krikštys Šventąja Dvasia ir ugnimi. Kaip matome, vienoje eilutėje išvardinti net trys krikštai – vandens, Šventąja Dvasia ir ugnimi.

Pirmo laiško korintiečiams dešimtam skyriuje rašoma: „Be to, broliai, nenoriu, kad būtumėte nežinantys, jog visi mūsų tėvai buvo po debesimi ir visi perėjo per jūrą; ir visi buvo pakrikštyti Mozei debesyje ir jūroje“. Tai – dar vienas krikštas.

Pirmo laiško korintiečiams dvyliktam skyriuje parašyta: „Nes viena Dvasia mes visi esame pakrikštyti į vieną kūną, ar tai būtume žydai, ar pagonys, ar tai būtume vergai, ar laisvi“. Čia – dar vienas krikštas,

atliktas Šventosios Dvasios.

Luko evangelijoje skaitome, kaip Jėzus kalba apie savo būsimą krikštą: „Bet aš turiu būti pakrikštytas krikštu; ir kaip aš esu suvaržytas, kol tai bus įvykdyta!“. Jis kalbėjo apie krikštą mirtimi, nes vandens krikštu Jėzus jau buvo pakrikštytas.

Šiose keliose eilutėse randame šešis skirtingus krikštus, ir tik vienas iš jų yra vandens krikštas. Žinoma, tai ne visi krikštai, bet manau to pakanka, kad pamatytume, kokia yra krikštų įvairovė. Todėl galvoti apie krikštą tik kaip apie krikštą vandeniui būtų neteisinga ir nebibliška.

Įvairių krikštų paskirtis

Visgi kyla klausimas: kodėl Biblijoje tiek skirtingų krikštų? Negi nepakaktų vieno krikšto visiems atvejams? Taip yra todėl, kad kiekvienas krikštas turi savo reikšmę ir paskirtį. Trumpai panagrinėkime anksčiau paminėtus krikštus.

Jonas krikštytojas kalbėjo apie krikštą vandeniui, Šventąją Dvasią ir ugnimi. Vandens krikštu krikštijo pats Jonas, bet apie šį krikštą pakalbėsime atskirai vėliau. Dabar gi pažiūrėkime, ką apie krikštą Šventąją Dvasią ir ugnimi toliau paaiškina Jonas savo kalboje: „Jo vėtyklė – jo rankoje, ir jis visiškai išvalys savo klijimą ir surinks savo kviečius į svirną; bet jis sudegins pelus neužgesinama ugnimi“. Kai Jėzus Kristus krikštys tikinčiuosius Šventąją Dvasią, tai bus tarsi jų surinkimas kaip kviečių į svirną. Tai ne šiaip palyginimas ar vaizdinga iliustracija, nes ir Jokūbas rašo savo laiške „dvylikai pasklidusių genčių“, kreipdamasis į tikinčius žydus: „Savo valia jis mus pagimdė tiesos žodžiu, kad būtume tam tikri jo sutvėrimų pirmavaisiai“.

Tikintieji vadinami „jo sutvėrimų pirmavaisiais“ – pagal Mozės įstatymą pirmuosius vaisius žydai atnešdavo Dievui iš savo šviežiai nuimto derliaus. Jėzus Kristus irgi surinks savo derlių, savo tikinčiuosius, pas save. Tai jis padarys, pakrikštydamas juos Šventąją Dvasią. Panašus įvykis atsitiko ir per

Sekmines, kai įtikėję izraelitai buvo pakrikštyti Dvasią.

Toliau Jonas krikštytojas aiškina, kad ugnimi Jėzus Kristus krikštys visus netikinčius, sudegindamas juos kaip pelus neužgesinama ugnimi. Biblijoje parašyta, kad netikintys bus įmesti į ugnies ežerą, jie bus pakrikštyti ugnimi.

Krikštas – tai savotiškas žmogaus sutapatinimas su kažkuo. Visi bus kažkam tai pakrikštyti, su kažkuo tai sutapatinti. Krikštas Dvasią sutapatina tikinčiuosius su Dievo pirmavaisiais, jie igyja pirmavasių tapatybę. Krikštas ugnimi, kai netikintieji atiduodami ugniai, sutapatinami su tais, kurie priklauso ugniai.

Apaštalas Paulius korintiečiams rašo apie dar vieną krikštą. Parašyta, kad kirsdami Raudonąją jūrą Izraelio žmonės „buvo pakrikštyti Mozei“. Tai įvyko debesyje ir jūroje. Nė vienas žydas nesuslapo, bet atvirkščiai – visi buvo išgelbėti iš vandens. Šio krikšto esmė yra ta, kad izraelitai buvo paduoti Mozei, jo globai, jo lyderystei, jo valdžiai ir buvo

su juo sutapatinti. Dievas paskyrė Možę būti Izraelio vadu, kad visi jam paklustų. Todėl ir Dievo duotas įstatymas vadinamas Mozės įstatymu. Krikštas šiuo atveju buvo užtvirtinimas, kad nuo to momento Izraelio žmonės priklauso Mozės valdžiai.

Luko evangelijoje Jėzus kalbėjo apie dar vieną krikštą. Jėzus sakė, kad jis pats dar bus pakrikštytas krikštu. Žinoma, jis nekalbėjo apie vandens krikštą, kuriuo jis jau ir taip buvo pakrikštytas. Jis kalbėjo apie krikštą į mirtį. Apie tai plačiau randame parašyta Mato evangelijos dvidešimtame skyriuje, kur jis kalba apie savo mirtį Jeruzalėje. Kristaus mirtis nebuvo šiaip mirtis – jis mirė dėl nuodėmės, kad išgelbėtų žmones iš nuodėmės, bet taip pat jis mirė kaip kankinys dėl Dievo tiesos. Juk jį nukryžiuavo dėl to, kad jis kalbėjo už Dievą ir Jo tiesą. Be to, Jėzus sakė, kad ir jo dvylika apaštalų bus pakrikštyti tuo pačiu krikštu. Žinome, kad apaštalai irgi buvo persekiojami ir žudomi dėl to, kad jie buvo Jėzaus Kristaus sekėjai. Štai dar vienas krikštas – į mirtį, neturintis nieko bendra su vandens krikštu.

Apie dar kitokį krikštą rašo apaštalas Paulius Pirmojo laiško korintiečiams dvylik-tame skyriuje. Čia skaitome, kad „viena Dvasia mes visi esame pakrikštyti į vieną kūną“. Tai vėlgi nėra vandens krikštas, nes juo krikštija pats Dievas. Šventoji Dvasia mus suvienija su kūnu, kuriame nėra nei žydo, nei pagonies. Tai – unikalus kūnas, neturintis tautybių, ir esantis ne kas kita, kaip Kristaus kūnas. Jis yra taip suvienytas su Jėzumi Kristumi, kad Paulius rašo Laiške korintiečiams, jog šis kūnas yra pats Kristus. Mes esame neatskiriamai sujungti su Kristumi, mes esame Jo dalis, Jo kūno dalys, nariai. Kai mes įtikėjome, kad Kristus mirė už mūsų nuodėmes, sumokėjo už jas savo krauju ir prisikėlė mūsų išteisinti, tada Šventoji Dvasia mus pakrikštijo į Kristaus kūną, mus suvienijo su Kristumi. Mes tapome Kristaus dalimi. Nuo šiol priklausome Jam, o Jis – mums. Tai mūsų užtikrinta pozicija amžiams – mes per amžius būsime Jo kūnas. Ir tai atsitiko Šventosios Dvasios krikšto dėka.

Vandens krikštas

Grižkime prie vandens krikšto. Dėl šio krikšto reikšmės yra daug skirtingų nuomonių ir labai daug nesusipratimo, nes jis jau yra tapęs žmogaus išgalvota tradicija, neturinčia nieko bendra, deja, su jo tikrąja reikšme. Apie krikštą vandeniui skaitome Naujajame testamente, keturiose Evangelijose. Tokiu krikštu pirmasis pradėjo krikštyti Jonas. Tačiau įdomu yra tai, kad vandens krikštas iš tikrųjų atsirado Senojo testamento laikais, nes jo buvo mokoma Mozės įstatyme. Kad tai nebūtų mano nuomonė, pažiūrėkime, ką apie tai kalba Raštas. Štai kas parašyta Jono evangelijoje: „Tada iškilo klausimas tarp kai kurių Jono mokinių ir žydų dėl apšalymo. Ir jie atėjo pas Joną ir jam tarė: ‘Rabi, tas, kuris buvo su tavimi už Jordano, kurį tu liudijai, štai jis krikštija, ir visi ateina pas jį’“.

Atkreipkite dėmesį į tai, kad Jono mokiniai ir žydai atėjo pas Joną krikštytoja išsiaiškinti dėl apšalymo. Tačiau, kai pas

jį atėjo, parašyta, kad jie su Jonu kalbėjo ne apie „apšalymą“, o apie „krikštą“ vandeniui. Vandens krikštas susijęs su vandens apšalymu. Tai yra Senojo testamento apeiga, tradicija, kurios buvo mokoma Mozės įstatyme. Įstatyme buvo mokoma apie įvairius ne tik žmogaus, bet ir įvairių daiktų, indų, drabužių apiplovimus. Apie tai toje pačioje Jono evangelijoje randame štai tokią eilutę: „Ir pagal žydų apšalymo papročius ten buvo padėti šeši akmeniniai vandens puodai, kiekvienas talpinantis du arba tris saikus“. Kai Jonas krikštijo vandeniui, žydai laikėsi apšalymo papročiu, kurie buvo ne kas kita, kaip krikštas vandeniui. Štai kas apie apiplovimus ir apšalymus parašyta Laiško hebrajams deivintame skyriuje. Šiame skyriuje trumpai aprašoma padangtė – palapinė, kurią Dievas buvo nurodęs Mozei padaryti. Štai trumpa ištrauka iš aprašymo apie toje padangtėje atliekamas apeigas: „...kas apėmė tik valgius ir gėrimus, ir įvairius apiplovimus, ir kūniškus potvarkius, jiems uždėtus iki pertvarkymo laiko“.

Atkreipkite dėmesį – čia paminėti „apiplovimai“, kuriuos buvo mokoma atlikinėti pagal Mozės įstatymą. Įdomu dar ir tai, kad žodis „apiplovimas“ kitose Naujo testamento vietose įvardijamas kaip „krikštas“. Laiško hebrajams devintame skyriuje žodis „apiplovimas“ yra graikiškas žodis „baptismo“, kuris kitur Naujajame testamente verčiamas žodžiu „krikštas“. Taigi Senajame testamente atliekamus „apiplovimus“ kitaip būtų galima pavadinti „krikštais“. Todėl kai Jonas atėjo krikštyti vandeniu, žydams tai nebuvo jokia naujiena, nes jie pastoviai atlikinėdavo vienokius ar kitokius apiplovimus, kaip kad juos buvo mokęs Mozės įstatymas. Daugeliui jums tai turbūt atrodymas, nes skiriasi nuo tradicinio mokymo. Deja, bet dažnai tradicijos uždengia Rašto mokymą ir atitolina mus nuo tiesos.

Visi turbūt mokame mintinai Jėzaus žodžius: „Aš atėjau ne sunaikinti įstatymo ar pranašų, bet išpildyti“. Jis atėjo išpildyti tai, ko mokė Mozės įstatymas. Visi Izraelio žmonės, tame tarpe ir Jėzus, gyveno pagal Mozės įstatymą. Todėl nekeista, kad Jėzus išgydytam

raupsuotajam liepė eiti ir pasirodyti kunigui, kaip moko Mozės įstatymas. Nekeista ir kad jis savo mokiniams liepė daryti tai, ką jiems sakė raštininkai ir fariziejai, kurie „sėdi Mozės krasėje“, t.y. moko Mozės įstatymo. Pats Jėzus sakė savo mokiniams laikytis Mozės įstatymo ir kitus to mokyti. Taigi Mozės įstatymas ir pagal jį atliekami apivalymai, krikštai, buvo žydu kasdienybė. Todėl ir Jono krikštas atitiko Senojo testamento reikalavimus ir mokymą. Kad suprastume vandens krikšto esmę, turime išsiaiškinti, kokių su juo susijusių apiplovimų yra mokoma Senajame testamente.

Išėjimo knygos devynioliktame skyriuje rašoma, kaip Dievas liepė Mozei, kad šis perduotų Izraelio žmonėms štai tokius žodžius: „Taigi dabar, jei tikrai paklusite mano balsui ir laikysitės mano sandoros, tuomet man būsite nuosava brangenybė viršum visu tautų; nes visa žemė yra mano. Ir man būsite kunigų karalystė ir šventa tauta“. Šitie yra žodžiai, kuriuos kalbėk Izraelio vaikams.“

Matome, kaip Dievas duoda pažadą Izraelio žmonėms, kad jie bus aukščiau visu

tautų ir bus kunigų karalystė. Kaip bebūtu keista, šiandien yra nemažai krikščionių, besisavinančių šį Dievo pažadą. Neva Dievas atmetė Izraelio tautą, todėl visi pažadai dabar pereina krikščionims. Čia vertėtų jiems priminti štai šiuos Šv. Rašto žodžius: „Izraelį yra dalinai ištikęs aklumas, kol įeis pagonių pilnuma.“ Izraelis yra aklas ne visam laikui, o tik kol įeis pagonių pilnuma. Kai įeis pagonių pilnuma, tada įvyks štai kas: „Ir taip bus išgelbėtas visas Izraelis, kaip yra parašyta: ‘Iš Siono ateis Išvaduotojas ir nukreips bedievybę nuo Jokūbo, nes ši yra mano sandora jiems, kai nuimsiu jų nuodėmę’“.

Dievas sudarė su Izraeliu sandorą, Jis juos išgelbės ir atleis jų nuodėmes, jie vėl bus Dievo tauta. Krikščionys nėra Izraelio tautos pakeitimas ir negali būti, Biblija apie tai neužsimena, bet atvirkščiai – paneigia tokią žmogaus išgalvotą teoriją.

Kunigų krikštas

Taigi Dievas pažadėjo Izraelio žmonėms, kad jie bus kunigų karalystė, kurioje visi išgelbėti Izraelio žmonės bus kunigai. Iki tol tik viena levių gentis buvo išrinkta kunigybei, bet kai Dievas išgelbės Izraelį, visa tauta taps kunigais. Dievo pasiūstas Jonas krikštytojas šaukė: „Atgailaukite, nes dangaus karalystė jau čia pat“. Izraelio tautai buvo prisiartinusi jiems pažadėta karalystė, buvo priartėjęs laikas jiems visiems tapti kunigais. O tam, kad įeitų į kunigų karalystę, jie turėjo pasikrikštyti vandeniui, kitaip tariant – apsvalyti. Tai yra labai svarbu, nes Mozės įstatymas moko kunigus apvalyti vandeniui. Tai nėra pasirinkimo laisvė, tai – privaloma apeiga. Išėjimo knygos dvidešimt devintame skyriuje skaitome apie levitų pašventimą į kunigybę: „Aroną ir jo sūnus atvesk prie susirinkimo padangtės durų ir juos nuplauk vandeniui“. Iš tikrųjų, Jono krikštas – tai Mozės įstatyme minimas apiplovimas, skirtas Izraelio žmonėms prieš

istojant į kunigystę. O ir Ezekielio knygos trisdešimt šeštame skyriuje randame parašyta: „Aš jus paimsiu iš pagonių tarpo ir surinksiu jus iš visų kraštų, ir parvesiu jus į jūsų šalį. Tada apšlakstysiu jus švariu vandeniu, ir jūs būsite švarūs; aš jus apvalysiu nuo visų jūsų nešvarumų ir nuo visų jūsų stabų“.

Parvedęs Izraelio žmones iš pagonių tarpo Dievas juos apšlakstys švariu vandeniu, apvalydamas juos nuo jų nešvarumų ir stabų. Jie privalės būti švarūs, kad galėtų įeiti į karalystę ir būti kunigais. Apreiškimo knygos dvidešimtame skyriuje rašoma apie tai, kad išsipildys Dievo pažadas Izraelio tautai: „Ir jie gyveno ir karaliavo su Kristumi tūkstantį metų [...] jie bus Dievo ir Kristaus kunigai ir karaliaus su juo tūkstantį metų“.

Krikštas ir paliepimas

Remiantis Biblija, galima tvirtinti, kad vandens krikštas buvo skirtas Izraelio tautai, jų apiplovimui, idant pašvestų juos kunigais

ateinančiai karalystei. Jėzus atėjęs skelbė ateinančią karalystę ir labai aiškiai pasakė: „Aš esu siustas tik pas pražuvusias Izraelio namų avis“ (Mt 15:24). Ši eilutė įvardija Jėzaus Kristaus atėjimo į žemę tikslą ir tai, kad Jis nebuvo atėjęs pas pagonis. Todėl geroji žinia apie artėjančią dangaus karalystę buvo adresuota vien Izraelio tautai. Izraelio tauta turėjo atgailauti, išpažinti savo nuodėmę prieš Izraelio Dievą, pasikrikštyti vandeniu ir tikėti, kad Jėzus yra Dievo Sūnus, Izraelio Karalius. Jėzus Kristus mokė, ruošė tarnystei ir davė paliepimus ir pavedimus vien Izraelio žmonėms. Niekur keturiose Evangelijose nerasite jokios užuominos, kad Jėzus buvo atėjęs pas viso pasaulio žmones ir mokė pagonis bei davė jiems paliepimus. Izraelio dvylikai apaštalų Jėzus liepė skelbti Karalystės evangeliją ir krikštyti vandeniu pirmiausia pradėdant nuo Jeruzalės (Lk 24:47). Jėzus pranašavo, kad jie nebus apėję visų Izraelio miestų iki antro Kristaus atėjimo į žemę (Mt 10:23). Karalystės evangelija pirmiausia turės būti paskelbta Izraelio žemėje, kad būtų išgelbėta Izraelio tauta ir, atėjęs Jėzui Kristui į žemę, ji būtų atvesta į jiems

žadėtą kunigų karalystę. Tik tada, kai Izraelio žmonės taps kunigais ir gyvens kartu su savo Dievu pažadėtoje šalyje, tik tada jie skelbs karalystės žodį visoms žemės tautoms ir jas krikštys vandeniu, apiplaudami nuo stabų ir visų nešvarumų. Tautos nebus krikštijamos dėl kunigystės, kaip Izraelis, bet bus apiplauamos nuo nešvarumų.

Senajo testamento pranašai rašo tą patį, o t.y., kad pirmiausia Dievas parves Izraelio žmones į jiems žadėtą žemę, sudarys su jais naują sandorą, apvalys juos, atleis jiems nuodėmes, išrašys įstatymą į jų širdis, pasodins į sostą karalių Dovydą, pastatys Jeruzalėje Savo padangtę, kartu su jais apsigyvens ir bus Izraelio Dievas, o jie bus Jo tauta. Kai visa tai įvyks, kaip skaitome pranašuose, tada pagonyms pamatys Izraelio šviesą ir teisumą – tada išgelbėjimas ateis ir pagonims.

Kaip bebūtų keista, bet būtent vandens krikštą pasisavino dauguma krikščionių. Daugelis iš jų tai daro sekdami žmonių sugalvotomis tradicijomis – žmonės dažnai renkasi tam tikrus dalykus vien dėl to, kad tai

populiaru ir priimta daugumos. Jei dauguma taip daro, vadinasi tai teisinga, ir nesvarbu, ką apie tai sako Raštas.

Apaštalas, kurio nesiuntė krikštyti

Apaštalas Paulius rašo korintiečiams, kad Kristus jo nesiuntė krikštyti vandeniu. Tai reikštų, kad Paulius nebuvo mokomas to, ko Jėzus mokė dvylika Izraelio apaštalų. Dvylikai apaštalų buvo įsakyta skelbti Karalystės evangeliją ir būtinai krikštyti vandeniu, nes be vandens krikšto išgelbėjimas nebuvo įmanomas, kaip parašyta Morkaus evangelijos šešioliktame skyriuje.

Apaštalas Paulius buvo siustas skelbti ne Karalystės, bet Malonės evangeliją, apie ką jis sako Apaštalų darbų knygos dvidešimtame skyriuje. Paulius pabrėžia savo laiškuose, kad jis yra pagonių apaštalas, ir kad jam patikėta tokia Evangelija, kurios niekas, tame

tarpe ir Dvylika, anksčiau nežinojo. Vienintelį kartą, kur Paulius užsimena apie vandens krikštą, randame Pirmame laiške korintiečiams, kuriame rašoma, kad Kristus jo nesiuntė krikštyti vandeniu. Tai – svarus teiginys, parodantis kitokią Pauliaus apaštalybę ir tarnystę – atskirą nuo dvylikos Izraelio apaštalu. Jis pakartotinai savo laiškuose vadina save pagonių apaštalu.

Tačiau apaštalas Paulius visgi rašo ir moko apie krikštą. Ir tai nėra vandens krikštas, kurio jis nebuvo siūstas atlikinėti, o verčiau kitas, išskirtinis – Kristaus kūno krikštas. Pirmo laiško korintiečiams dvyliktame skyriuje rašoma, kad viena Dvasia mes visi esame pakrikštyti į vieną Kristaus kūną. Šventoji Dvasia mus visus išgelbėtus pakrikštijo į Kristaus kūną – detaliau apie šį krikštą bei jo poveikį Paulius užrašė Laiško romiečiams šeštame skyriuje. Tas krikštas mums yra taip gyvybiškai svarbus, kad Paulius jam paskyrė visą skyrių. Tuo dvasiniu krikštu Dievas mus išvadavo iš mūsų nuodėmingos prigimties valdžios, kad galėtume Jam tarnauti. Jei Dva-

sia nebūtų mūsų pakrikštijusi šiuo krikštu, mes negalėtume tinkamai tarnauti Dievui. Todėl kiekvienam tikinčiajam yra būtina, netgi privaloma, žinoti, kas mums parašyta Laiško romiečiams šeštame skyriuje apie mūsų krikštą. Tai – vienintelis mums duotas krikštas, apie kurį turime žinoti viską, kas įmanoma. O kad jis yra vienintelis, mums Paulius tai parašė Laiško efeziečiams ketvirtame skyriuje: „...vienas krikštas...“

* * *

Kiekvienas Biblijoje paminėtas krikštas turi savo paskirtį ir negali būti savavališkai naudojamas, kaip tai pasielgta su vandens krikštu. Mums nėra palikta laisvė savo nuožūra pasirinkti patinkantį krikštą. Krikštą parenka pats Dievas ir nurodo, koks jis turi būti. Jis tai padarė ir su mumis, siūsdamas mums pagonių apaštalą Paulių, kad jis mums praneštų, kokio krikšto mums reikia ar nereikia. Be to, Pauliaus laiškuose parašyta ne tik apie mūsų krikštą, bet ir apie tai, kas mes esame Kristaus kūne ir koks mūsų pašaukimas.

© Malonės žinia, 2016
www.maloneszinia.lt